

אז התחבר סמאל עם אותו נחש ונעשו אחד, ונטלו האותיות, ועשו משם והלאה אפנות רעה באותיות צ"ד צי"ד, והינו צ"ץ, וצדו אותם בפתוי רע, ועשו אפנות יתרה באותיות ק"ר, אפנות של שקר, משום שחזרו האותיות להתהפך באפנות רעה, קו"ף שלא יכלה לעמד, שאין לה רגלים, פקוף בפני אדם, אין לה קיום. רי"ש רע. אלו התהפכו באפנות רעה, עד שנפלו אדם ואשתו.

ובאלו האותיות ק"ר הולידו בנים, ולא בקיום. וזהמת הנחש שנשאבה לחיה, מאותה והמא נולד קין, ומשום כך נמצא רוצח, משום שאפנות הנחש היא רציחה, והתערבו האותיות עד כאן.

בשעה ששב אדם בתשובה וחזר לשמש עם נקבתו כמו מקדם, מה פתוב? ויולד בדמותו פצלמו, שזהו מתקון של הגוף והרוח פראוי, וכתוב (קהלת ח יד) יש הכל אשר נעשה על הארץ, וחזרו האותיות לראשית של שי"ן תי"ו, שכתוב (בראשית ה כה) כי שתי לי אלהים זרע אחר תחת הכל. שתי הנה בצלם ודמות, שהראשונים אינם כך, ומכאן נבנה העולם בגון אחר של אלפא ביתא, קינן מהללאל ירד, נוספה אות לתקן את העקם.

סדרו של עולם בשבע קשרים עגלגלים, שבע ארצות הן זו למעלה מזו, כמו שאותם שבעה רקיעים זה למעלה מזה, והם: ארץ, אדמה, ארקא, גיא, נשיה, ציה, תבל. מעל לכלם תבל, שכתוב (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק.

בשיצא אדם מגן עדן וגרש משם, הוא נזרק לאותה שנקראת ארץ,

ובדין אתחבר סמאל ביהוא נחש, ואתעבדו חד, ונטלו אתוון, ועבדו מתמן ולהלאה אומנותא בישא, באתוון צ"ד צי"ד, והיינו צ"ץ, וצדו לון בפתויא בישא, ועבדו אומנותא יתיר באתוון ק"ר, (דף פ"ב ע"א) אומנותא דשקרא, בגין דאהדרו לאתהפכא אתוון באומנותא בישא, קו"ף דלא יכיל לקיימא, דלית ליה רגליו, פקופא קמי בני נשא לית ליה קיומא. רי"ש רע. אליו אתהפכו באומנותא בישא, עד דנפלי אדם ואיתתיה.

ובאליו אתוון ק"ר אולידו בנין, ולא בקיומא. וזהמא דנחש דאשתאיב בחיה, מההוא וזהמא אתיליד קין. ובגין כך אשתכח קטולא, בגין דנחש אומנותא דיליה קטולא הוא, ואתעכבו אתוון עד הכא.

בשעתא דתב אדם בתיובתא, ואהדר כמלקדמין לשמשא בנוקביה, מה פתיב, ויולד בדמותו פצלמו, דדא הוא מתיקונא דגופא ורוחא פדקא יאות, וכתיב (קהלת ח יד) יש הכל אשר נעשה על הארץ, ואתהדרו אתוון לשירותא דשי"ן תיו, דכתיב כי שתי לי אלהים זרע אחר תחת הכל. שתי הנה בצלם ודמות. דקדמאי לאו הכי, ומכהכא אתבני עלמא בגיונא אחרא דאלפא ביתא, קינן מהללאל ירד, אתוסף את נ לתקנא עקימא.

סדרא דעלמא, בשבע קטרין סגלגלן. שבע ארצות אינון, דא לעילא מן דא. כמא דאינון שבעה רקיעין, דא לעילא מן דא. ואינון: ארץ. אדמה. ארקא. גיא. נשיה. ציה. תבל. לעילא מפלהו, תבל, דכתיב (תהלים ט ט) והוא ישפט תבל בצדק.

כד נפק אדם מגנתא דעדן, ואתתרוך מתמן, אתרמי לההוא אתר דאיקרי ארץ. דאיהו

שהוא מקום חשוף, שאין שם אור כלום, ולא משמש כלום. כיון שאדם נכנס לשם, פחד פחד גדול, ולהט החרב המתהפכת, הוה מלהטא גו סטרין, גו ההוא ארץ.

כיון שיצאה שבת והרהר בתשובה, הרים אותו הקדוש ברוך הוא והעלה אותו לאותו מקום שנקרא אדמה, שכתוב (בראשית ג, כג) וישלחהו ה' אלהים מגן עדן לעבד את האדמה. בזו יש אור שמאיר, ודמיות של כוכבים ומזלות.

ושם ציורים של בני אדם עליונים, גברים שיצאו מאדם הראשון, במאה ושלושים השנים שהיה משמש עם רוחות נקבות, והם תמיד עצובים ואין בהם שמחה, ואלו יוצאים ומשוטטים לעולם הזה ומתהפכים לצד רע וחוזרים שם, ומתפללים תפלה, ומתישבים במקומם שם, וזורעים זרעים ודורכים ואוכלים, ואין שם חטים ולא אחת משבעה מינים של תבואה. במקום הזה נולדו קין והבל.

כיון שחטא קין, הוריד אותו הקדוש ברוך הוא לאותו מקום שנקרא ארץ, שכתוב (שם ה, יד) הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה, מאותו מקום שנקרא אדמה, והייתי נע ונד בארץ, משום ששם נדחה וגרש. והיה כל מצאי יהרגני, הלהט החרב המתהפכת היא.

והיה פוחד והרהר בתשובה, והעלה אותו הקדוש ברוך הוא לארץ, והיה שם, והוליד בנים. ובארץ יש אור שמאיר מתוך השמש, וזרעים זרעים ונוטעים אילנות, ואין שם חטים ולא מאותם שבעה מיני תבואה.

כך אותם ששם הם מתולדות קין, והם עם שני ראשים, מהם

אתר חשיף, דלית תמן נהירו כלום, ולא משמש כלום, כיון דאדם עאל תמן, דחיל דחילו סגין, ולהט החרב המתהפכת, הוה מלהטא גו סטרין, גו ההוא ארץ.

כיון דנפק שבת, והרהר בתשובה, ארים ליה קודשא בריהוה וסליק ליה ליהוה אתר דאקרי אדמה, דכתיב וישלחהו יי' אלהים מגן עדן לעבד את האדמה. בהאי אית נהירו דנהיר, ודיוקנין דכוכביא ומזלי.

ותמן ציורין דבני נשא עילאין, גוברין דנפקו מאדם קדמאה, במאה ותלתין שנין, דקא הוה משמש ברוחי נוקבי. ואינון עציבין תדיר, ולית בהו חדוה, ואלין משטטי ונפקי לעלמא דא, ומתהפכין לסטרא בישא, ומתהדרן תמן, וצלאן צלותא, ומתישכון בדוכתייהו תמן. וזרעין זרעין ודרכין ואכלין. וחסין לית תמן, ולא חד משבע זיני תבואה. בהאי אתר, אתילדו קין והבל.

כיון דחטא קין, אחית ליה קודשא בריהוה, ויהוה חן להוה אתר דאקרי ארץ, דכתיב הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה, מהוה אתר דאקרי אדמה. והייתי נע ונד בארץ, כגין דתמן אתדחייא ואתתרה, והיה כל מוצאי יהרגני, ההוא להט החרב המתהפכת.

והוה דחיל והרהר בתשובה, וסליק ליה קודשא בריהוה לארץ, והוה תמן, ואוליד בנין. ובארץ אית נהירו דנהיר מגו שמשא. וזרעין זרעין, ונטעין אילנין, ולית תמן חסין, ולא מאינון שבע זיני תבואה.

כך אינון דתמן, אינון מתולדות קין, ואינון בתרין רישין, מנהון גברין עילאין, ומנהון

כך אותם ששם הם מתולדות קין, והם עם שני ראשים, מהם

זְעִירִין. לִית לְהוּ דְעֵתָא שְׁלִים כְּשָׂאָר בְּנֵי נֶשָׂא
דְּהָכָא. זְפֵאִין אִינוּן לְזַמְנִין. וְלְזַמְנִין אֶהְדְּרִין
לְסִטְרָא בִישָׂא, וּמּוֹלִידִין וּמִיִּיתִין כְּשָׂאָר בְּנֵי
נֶשָׂא.

לְהֵם דְּעֵת שְׁלֵמָה כְּמוֹ שְׂאָר בְּנֵי
אָדָם שֶׁל פֶּאן. צְדִיקִים הֵם
לְפַעֲמִים, וְלְפַעֲמִים חוֹזְרִים לְצַד
הָרַע, וּמּוֹלִידִים וּמִיתִים כְּמוֹ שְׂאָר
בְּנֵי אָדָם.

אָדָם הוּוּ בְּאֲדָמָה, עַד דְּאוֹלִיד שֵׁת, וּמִתְמָן
סָלִיק לְעֵילָא, (אֲרַבֵּעַ) דְּרַגְיִן אַקִּיף. וְסָלִיק
לְהֵאִי אֶתֶר דְּאֶקְרִי תַבְל, וְתַבְל דָּא עֵילָאָה עַל
כְּלָהּוּ דְּרַגְיִן, כִּיּוֹן דְּסָלִיק סָלִיק לְאֶתֶר כִּי
מְקַדְּשָׁא. דְּאֶקְרִי בְּאִינוּן שְׂמָהֵן דְּהוּוּ דִּיּוֹרִיָּה
כְּהוּ. אַרְיִן אֲדָמָה הִכִּי אַקְרִי.

הָיָה בְּאֲדָמָה עַד שֶׁהוֹלִיד
אֶת שֵׁת, וּמִשָּׁם עָלָה לְמַעְלָה,
(אֲרַבֵּעַ) דְּרַגּוֹת הַקִּיף. וְעָלָה לְמַקּוֹם
הַזֶּה שְׁנִקְרָא תַבְל. וְהַתְּבַל הַזֶּה
עָלְיוֹנָה עַל כָּל הַדְּרַגּוֹת. כִּיּוֹן
שְׁעָלָה, עָלָה לְמַקּוֹם בֵּית
הַמְּקַדָּשׁ. שְׁנִקְרָא בְּאוֹתָם הַשְּׁמוֹת
שֶׁהָיָה דִּיּוֹרוֹ כְּהֵם. אַרְיִן אֲדָמָה -
כִּף נִקְרָאת.

דְּרִיג אָדָם תְּלַת דְּוֹכְתִי, גִּי"א נְשִׂי"ה צִי"ה.
גִּי"א אִיהוּ אֶתֶר, בְּדוּכְתָא סְגִי כְּהֵאִי
פּוֹתִיָּא וְאוֹרְכָא דְּגִיָּהֲנָם. בְּגִי"א וּנְשִׂי"ה
וְצִי"ה, אֶתְבְּדְרוּ אִינוּן דְּכִנּוּ מְגַדְּלָא, וְאוֹלִידוּ
תְּמָן. עַל דְּאַרְגִּיזוּ לְמַלְכָּא עֵילָאָה קְדִישָׂא, בְּגִיִן
דָּא קְרִיב לְנוֹרָא דְּדָלִיק. אִית בְּנֵי נֶשָׂא בְּכָל
זְקִירוּ, בְּעוֹתָרָא וְעַפְרוֹת זָהָב, וְאַבְנֵין יְקִירִין,
מֵאן דְּעָאל תְּמָן וְהוּא מְהָכָא מִתְבַּל, בְּחֻמִּידוּ
דְּהֵוּא עוֹתָרָא זְהָבִין לִיָּה, וְסָלִיק לְזַמְנִין
לְדוּכְתָא דְּאֶקְרִי נְשִׂיָּה, בְּגִיִן דִּיתְנַשִּׂי מִתְמָן,
וְנַחֲתִית לְהֵאִי גִי"א, דְּלָא יַדַּע אֶתֶר דְּהוּא מִתְמָן.
גִּי"א, דָּא הוּא בְּאַמְצַעוֹתָא דְּעֵילָא וְתַתָּא, דָּא
אַקְרִי גִי בֶן הַנֶּם, וּרְצוּעָה חָדָא נְפָקָא
מִתְמָן לְעֵילָא לְהֵאִי תַבְל, וְאַקְרִי אוּף הִכִּי גִי
בֶן הַנֶּם. וְתְמָן פְּתַחא דְּגִיָּהֲנָם. וְאִינוּן בְּנֵי אֲנָשָׂא
דְּתְמָן, בְּגִיִן דָּא כְּלָהּוּ יַדְעִי בְּחַרְשִׁין וְחֻכְמָאן.
וְתְמָן זְרַעִי וְנִטְעִי אֵילָנִין. וְלִית תְּמָן חֲטִיִן, וְלָא
חַד מִשְׁבַּעָה מִיִּנִין.

דְּרִיג אָדָם שְׁלֵשָׁה מְקוֹמוֹת, גִּי"א
נְשִׂי"ה צִי"ה. גִּי"א הוּא מְקוֹם
בְּמַקּוֹם גָּדוֹל כְּמוֹ רַחֲב וְאַרְף
הַגִּיָּהֲנָם. בְּגִי"א וּנְשִׂי"ה וְצִי"ה
הַתְּפָזְרוּ אוֹתָם שְׁבִנוּ אֶת הַמְּגַדְל,
וְהוֹלִידוּ שָׁם. עַל שֶׁהֲרַגִּיזוּ אֶת
הַמְּלַךְ הַעֲלִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, מִשּׁוֹם זֶה
קָרַב לְאֵשׁ שְׁדוּלְקַת. יֵשׁ בְּנֵי אָדָם
בְּכָל הַכְּבוֹד, בְּעֵשֶׂר וְעַפְרוֹת זָהָב
וְאַבְנֵים יְקָרוֹת, מִי שְׁנַכְנֵס לְשָׁם
וְהוּא מִכָּאן מִתְבַּל, בְּחֻמְדַּת אוֹתוֹ
הַעֲשֶׂר נוֹתְנִים לוֹ, וְיִוֹרֵד לְפַעֲמִים
לְמַקּוֹם שְׁנִקְרָא נְשִׂיָּה, כְּדִי
שְׁיִשְׁפַח מִשָּׁם, וְיִוֹרֵד לְגִיָּא הַזֶּה
שְׁלֵא יוֹדַע הַמְּקוֹם שֶׁהוּא מִשָּׁם.
גִּי"א זֶהוּ בְּאַמְצַע שְׁלִמְעָלָה
וּמִטָּה, זֶה נִקְרָא גִי בֶן הַנֶּם,
וּרְצוּעָה אַחַת יוֹצֵאת מִשָּׁם
לְמַעְלָה לְתַבְל הַזֶּה, וְנִקְרָא אַף כִּף
גִי בֶן הַנֶּם, וְשָׁם פְּתַח הַגִּיָּהֲנָם.
וְאוֹתָם בְּנֵי אָדָם שְׁשָׁם, מִשּׁוֹם זֶה
כָּלֵם יוֹדְעִים בְּכֻשְׁפִים וְחֻקְמוֹת,
וְשָׁם זוֹרְעִים וְנוֹטְעִים אֵילָנוֹת,
וְאִין שָׁם חֲטִיִם וְלֹא אֶחָד מִשְׁבַּעָה
מִיִּנִים.

בְּנְשִׂי"ה אִית בְּנֵי נֶשָׂא קְטוּעִין זְעִירִין, וְלִית
לְהוֹן חוֹטְמִין, בְּר תְרִין נוֹקְבִין,
דְּנְפָקָא בְּהוּ רוּחָא. וְכָל מַה דְּעַבְדִּי, מִיָּד
מִשְׁתַּפְּחִי. וְעַל דָּא אִיקְרִי נְשִׂיָּה. וְזַרְעִי וְנִטְעִי

בְּנְשִׂיָּה יֵשׁ בְּנֵי אָדָם קְטוּעִים
קְטָנִים, וְאִין לְהֵם חֲטָמִים, רַק שְׁנֵי
נְקָבִים שְׁיוֹצֵאת בְּהֵם רוּחַ, וְכָל
מַה שְׁעוֹשִׂים - מִיָּד מִשְׁתַּפְּחִים,

אֵילָנַיִן, וְלִית תְּמָן חֲטִיִּים, וְלֹא מִשְׁבַּע זַיִנֵי תְּבוּאָה.

צִיָּה, הוּא אֶתֶר כִּשְׁמִיָּה, בִּיבֹשׁוּתָא בְּכָלֵא. תְּמָן בְּנֵי נִשָּׂא שְׁפִירָן בְּחִיזוֹ. וּמַגּוֹ דְּהֵהוּא צִיָּה, פֶּד יָדְעֵי אֶתֶר דְּמִקּוֹרָא דְּמִיִּין נְבָעִין, עָאֲלִין תְּמָן. וְלִזְמַנִּין דְּסִלְקִין מַגּוֹ מִיִּין, לְהֵאִי תַבְל. וְאִינוּן בְּנֵי מַהִימְנוּתָא יִתִּיר מִבְּנֵי נִשָּׂא אַחֲרֵנִין, וּבִינֵיהוּ דִּיּוֹרִין טָבָן, וְעוֹתָרָא סָגִי. וְזָרַע זְעִיר, מַגּוֹ יִבֹשׁוּתָא דְּהֵתָם, וְנִטְעֵי אֵילָנַיִן וְלֹא מִצְּלִיחִין. וְתִיאוּבְתָא דְּלֵהוֹן לְבְנֵי נִשָּׂא דְּהֵכָא. וּמִבְּרָהוּ לִית דְּאָכְלֵי נְהָמָא, בַּר אֲלִין דְּהֵכָא בְּתַבְל. דְּהָא לְעֵילָא מְכַל אֲלִין תַבְל, דְּכְתִיב (תהלים צ"ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תַבְל בְּצֶדֶק. פְּגוּוֹנָא דְּכָל אֲלִין אֲרַעָאן, אִית בְּהֵאִי תַבְל. וְכָל אֲלִין שְׁמֵהֶן דְּאִית בְּהוֹן אוֹף הָכִי, בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁבִיעָאָה. אִית הָכָא אוֹף הָכִי פְּגוּוֹנָא דְּהֵהוּא דּוֹכְתָא דְּלִתְתָא, וְכָל אֲלִין בְּדִיּוֹרִין דְּבְנֵי נִשָּׂא, מְשַׁנְיִין אֲלִין מֵאֲלִין, דְּכְתִיב (תהלים קד כ"ד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'. עַד פֶּאֶן.

וְעַל כֵּן נִקְרְאת נִשְׂיָה, וְזוֹרְעִים וְנוֹטְעִים אֵילָנוֹת, וְאִין שְׁם חֲטִיִּים וְלֹא מִשְׁבַּעַת הַמִּינִים.

צִיָּה הוּא מְקוּם כְּשִׁמוֹ, בִּיבֹשׁ שֶׁל הַכֹּל. שְׁם בְּנֵי אָדָם יָפִים לְמִרְאֵה, וּמִתּוֹךְ אוֹתָהּ צִיָּה, כְּשִׂיּוֹדְעִים מְקוּם שֶׁל מְקוֹר מִים נוֹבְעִים, נִכְנָסִים לְשֵׁם, וְלִפְעָמַיִם שְׁעוּלִים מִתּוֹךְ הַמִּים לְתַבְל הַזֶּה. וְהֵם בְּנֵי אֲמוּנָה יוֹתֵר מִבְּנֵי אָדָם אַחֲרִים, וּבִינֵיהֶם דִּיּוֹרִים טוֹבִים וְעֶשֶׂר רַב, וְזוֹרְעִים מְעַט מִתּוֹךְ הֵיבֹשׁ שְׁשֵׁם, וְנוֹטְעִים אֵילָנוֹת וְלֹא מִצְּלִיחִים, וְתִשְׁוֹקְתָם לְבְנֵי אָדָם שֶׁל פֶּאֶן.

וּמִבְּרָהִים אֵין שְׂאוּכְלִים לָחֶם, פֶּרֶט לְאֵלוֹ שְׂפָאן בְּתַבְל, שֶׁהָרִי לְמַעְלָה מְכַל אֵלוֹ תַבְל, שְׂפָתוֹב וְהוּא יִשְׁפֹּט תַבְל בְּצֶדֶק. כְּמוֹ שְׂכַל אֵלוֹ הָאֲרָצוֹת, יֵשׁ בְּתַבְל הַזֶּה. וְכָל אֵלוֹ הַשְּׁמוֹת יֵשׁ בְּהֵם אִף כָּף, מִשׁוּם שֶׁהִיא שְׁבִיעִית. יֵשׁ פֶּאֶן אִף כָּף כְּמוֹ שְׂאוֹתוֹ מְקוּם שְׂלִמְטָה, וְכָל אֵלוֹ בְּדִיּוֹרִים שֶׁל בְּנֵי אָדָם, מְשַׁנְיִים אֵלוֹ מֵאֵלוֹ, שְׂכָתוֹב (תהלים קד, כ"ד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'. עַד פֶּאֶן.

מְדַרְשׁ הַנְּעִלָּם

מדרש הנעלם

הַנֵּן, בְּעֶשְׂרָה מֵאֲמֵרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי נִתָּן אוֹמְרִים, בְּמֵאֲמֵר אֶחָד נִבְרָא, וְאִיזְהוּ? דְּכְתִיב (תהלים לג ו') בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ. וְרַבִּי אַבָּא אָמַר, דְּכְתִיב (שם לג ט) כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צְוָה וַיַּעֲמֹד, אֲמִירָה אַחַת בְּלָבָד. ר' אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא זֶה וְלֹא זֶה, אֶלָּא בָּאוֹת אַחַת נִבְרָא הָעוֹלָם, בְּלֹא אֲמִירָה. דְּתַנְיָא, רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, אוֹת אַחַת נִטַּל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (דף ט ע"א) מִשְׁמוֹ, וּבָאוֹתוֹ הָאוֹת נִבְרָא. וְהִינּוּ דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵאִי דְּכְתִיב, מִי כְּמִכָּה בְּאֵלִים ה', שְׂיֻכַּל לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם. אֲרָא מִשְׁמַע בְּה"א נִבְרָא הָעוֹלָם, בָּאוֹת אַחַת

שְׁנֵינּוּ, בְּעֶשְׂרָה מֵאֲמֵרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי נִתָּן אוֹמְרִים, בְּמֵאֲמֵר אֶחָד נִבְרָא, וְאִיזְהוּ? שְׂכָתוֹב (תהלים לג) בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ. וְרַבִּי אַבָּא אָמַר, שְׂכָתוֹב (שם) כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צְוָה וַיַּעֲמֹד. אֲמִירָה אַחַת בְּלָבָד. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא זֶה וְלֹא זֶה, אֶלָּא בָּאוֹת אַחַת נִבְרָא הָעוֹלָם, בְּלֹא אֲמִירָה. שְׂלִמְדְנוּ, רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, אוֹת אַחַת נִטַּל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁמוֹ, וּבָאוֹתָהּ הָאוֹת נִבְרָא, וְהִינּוּ שְׂאֵמֵר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַהוּ שְׂכָתוֹב (שמות טו) מִי כְּמִכָּה בְּאֵלִים ה', שְׂיֻכַּל לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם? אֲרָא מִשְׁמַע בְּה"א נִבְרָא הָעוֹלָם,